

Bryssel, 11. lokakuuta 2019
(OR. en)

12613/19

LIMITE

SOC 642
EMPL 487
ECOFIN 842
EDUC 395
SAN 410
GENDER 43
ANTIDISCRIM 36

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Puheenjohtajavaltio
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea
Asia:	Hyvinvointitalous – Ehdotus neuvoston päätelmiksi

Puheenjohtajavaltio on esittänyt ehdotuksen neuvoston päätelmiksi hyvinvointitaloudesta.

Käsiteltyään asiaa viidessä kokouksessa, joista kaksi pidettiin yhdessä kansanterveystyöryhmän kanssa, sosiaalityöryhmä pääsi 10. lokakuuta 2019 yhteisymmärrykseen liitteenä olevasta tekstistä lukuun ottamatta kohtia 24 ja 47, joiden osalta Itävalta pitää voimassa varauman.

Tekstin edelliseen versioon (12476/19) nähden tehdyt muutokset on **lihavoitu** ja poistot osoitettu merkinnällä [...].

Pysyvien edustajien komiteaa pyydetään toimittamaan päätelmäehdotus edelleen neuvoston (työllisyys, sosiaalipolitiikka, terveys ja kuluttaja-asiat) hyväksyttäväksi sen 23. lokakuuta 2019 pidettävässä istunnossa.

Ehdotus neuvoston päätelmiksi hyvinvointitaloudesta

TODETEN seuraavaa:

1. Hyvinvointitalous on politiikkalinjaus ja hallinnon malli, jonka tavoitteena on asettaa ihmiset ja heidän hyvinvointinsa politiikan ja päätöksenteon keskipisteeseen. Vaikka ihmisten hyvinvointi on itseisarvo, hyvinvointitalous korostaa hyvinvoinnin ja talouskasvun toisiaan vahvistavaa luonnetta. Hyvinvoinnin huomioon ottaminen kaikissa politiikoissa on ratkaisevan tärkeää unionin talouskasvun, tuottavuuden, julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyys- ja yhteiskunnan vakauden kannalta.
2. Ihmisten hyvinvointi on yksi Euroopan unionin päätavoitteista. Hyvinvointitalous nostaa esiin EU:n perimmäisen tarkoituksen, joka on kirjattu perussopimukseen ja Euroopan unionin perusoikeuskirjaan. Keskeistä hyvinvointitaloudesta on sellaisen ympäristön luominen, jossa ihmiset voivat hyödyntää koko potentiaalinsa ja käyttää perusoikeuksiaan. Samalla kestävä ja osallistava talouskasvu ja resilienssi mahdollistavat ihmisten, yhteiskuntien ja planeetan hyvinvoinnin.
3. Horisontaalinen toimintamalli, joka perustuu eri politiikanalojen väliseen monialaiseen yhteistyöhön, on keskeinen hyvinvointitalouden toteutumisen kannalta. Tarve toteuttaa monialaisia toimia on sisällytetty EU:n toiminnasta tehtyyn sopimukseen ja Euroopan sosiaaliseen peruskirjaan, ja se on mainittu osana terveys kaikissa politiikoissa -ajattelua aiemmissa neuvoston päätelmissä (2006). Hyvinvointitalouteen pyrkiminen ei edellytä uusia toimivaltuuksia tai rakenteita unionin tason toimille, vaan pikemminkin sitä, että unioni ja sen jäsenvaltiot koordinoivat ja käyttävät paremmin omia toimivaltuuksiaan ja että huomio kiinnitetään uudestaan tärkeimpiin hyvinvointia edistäviin tekijöihin.

4. Hyvinvointitalous perustuu vakaaseen ja kestävään talouspolitiikkaan. Siinä korostetaan, että on investoitava vaikuttaviin, tehokkaisiin ja tasapuolisiin politiikkatoimiin ja rakenteisiin, jotka takaavat kaikille pääsyn julkisiin palveluihin, terveys- ja sosiaalipalvelut mukaan luettuina, pitkäaikaishoidon, terveyden edistämisen ja ennaltaehkäisevät toimenpiteet, sosiaalisen suojelun sekä koulutuksen ja elinikäisen oppimisen. Siinä painotetaan työllisyyttä, aktiivista työvoimapolitiikkaa sekä työterveyttä ja -turvallisuutta samoin kuin kunnollisia työoloja ja -ehtoja, jotta voidaan taata hyvinvointi työssä. Hyvinvointitaloudessa kannatetaan yhtäläisiä mahdollisuuksia, sukupuolten tasa-arvoa ja sosiaalista osallisuutta.
5. Tietoon perustuva päätöksenteko edellyttää selkeitä tavoitteita ja sitä, että käytetään sopivaa laadukkaiden indikaattorien joukkoa, toteutetaan kattavia vaikutustenarviointeja sekä arvioidaan lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin kustannustehokkuutta. Yleisesti katsotaan, että BKT yksin ei anna kattavaa kuvaa kansalaisten hyvinvoinnista. Sen vuoksi tarvitaan lisää tehokkaampia yhteistyötoimia eri aloilla, jotta olemassa olevia välineitä voitaisiin hyödyntää paremmin ja kehittää ja jotta niiden pohjalta voitaisiin laatia yhteinen malli hyvinvointitalouden eri ulottuvuuksien mittaamiseksi.
6. Talouskasvun ja sosiaalisen kehityksen välinen tasapaino on Euroopan yhdentymisen ytimessä. Se on oleellisen tärkeää sosiaaliselle markkinataloudelle, jonka tavoitteena on täystyöllisyys ja sosiaalinen kehitys, ja se tekee unionista ainutlaatuisen maailmassa. Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari, jäljempänä *sosiaalinen pilari*, antaa suuntaa uudelle lähentymisprosessille kohti parempia työ- ja elinoloja unionissa. Sosiaalisen pilarin toteuttaminen on unionin ja jäsenvaltioiden yhteinen poliittinen sitoumus ja velvollisuus ja edellyttää molemmilta jatkuvaa edistymistä ja perusteellisia toimia niiden oman toimivallan mukaisesti. Hyvinvointitalous edistää osaltaan sosiaalisen pilarin tavoitteita ja täytäntöönpanoa EU:n uuden strategisen ohjelman 2019–2024 mukaisesti. Lisäksi se edistää Euroopan sosiaalista mallia ja voimaannuttaa kaikkia ihmisiä tukemalla ylöspäin suuntautuvaa sosiaalista ja taloudellista lähentymistä.

7. Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö (OECD)¹ on korostanut, että investoiminen kaikkien yhteiskunnan jäsenten terveyden, koulutuksen, työllisyyden, sukupuolten tasa-arvon ja sosiaalisen suojelun parantamiseen edistää talouskasvua. Lisäksi yksilön hyvinvoinnin parantamiseen liittyvät sosiaaliset hyödyt, kuten luottamuksen, kansalaisosallistumisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden lisääntyminen, edistävät talouskasvua lisäämällä kokonaistuottavuutta, voimistamalla taloudellista ja poliittista vakautta ja parantamalla kykyä selviytyä haitallisista häiriöistä.
8. Hyvinvointitalous on keskeisellä sijalla myös Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmassa, johon kaikki jäsenvaltiot ovat sitoutuneet. Tämän lisäksi useat kansainväliset järjestöt, kuten Maailmanpankkiryhmä², Kansainvälinen valuuttarahasto³, Kansainvälinen työjärjestö⁴ ja Maailman terveysjärjestö⁵, ovat tunnustaneet terveyteen, sosiaaliseen suojeluun ja koulutukseen tehtävien investointien merkityksen.

PALAUTTAEN MIELEEN seuraavaa:

9. Suuri osa eurooppalaisista viettää vaurasta elämää. Vaikka jäsenvaltioiden välillä ja niiden sisällä on eroja, unionin kansalaiset ovat keskimäärin paremmin koulutettuja, vauraampia ja terveempiä ja elävät pidempään kuin koskaan aiemmin.

¹ Hyvinvointitalous – Tiivistelmä OECD:n tausta-asiakirjasta *Creating opportunities for people's well-being and economic growth* (10414/19); The Economy of Well-Being – OECD Background Paper (10414/19 ADD 1).

² The Human Capital Project.

³ The Strategy on Social Spending.

⁴ The Centenary Declaration for the Future of Work.

⁵ Tallinnan peruskirja (The Tallinn Charter on Health Systems for Health and Wealth).

OTTAEN HUOMIOON seuraavaa:

10. Köyhyys ja syrjäytyminen työmarkkinoilta ja yhteiskunnasta lisäävät eriarvoisuutta ja eriytymistä, mikä voi johtaa yhteiskunnan polarisoitumiseen ja epävakauteen. Useista myönteisistä kehitysaskelista huolimatta köyhyys- tai syrjäytymisvaarassa olevat ihmiset kohtaavat monenlaisia haasteita ja heillä on liian vähän mahdollisuuksia. Joka neljättä lasta unionissa uhkaa köyhyys tai sosiaalinen syrjäytyminen. Asunnottomuus lisääntyy useissa jäsenvaltioissa, ja se koskee eri ihmisryhmiä erityisesti kaupunkiympäristöissä. Kaupungit voivat kuitenkin myös tarjota mahdollisuuksia, jotka lisäävät ihmisten hyvinvointia. Riittävä toimeentulotuki, korkealuokkaisten terveys- ja sosiaalipalvelujen, pitkäaikaishoidon sekä varhaiskasvatuksen saatavuus, kohtuuhintaisten asuntojen saatavuus sekä työmarkkinoille integroitumisen ja uudelleenintegroitumisen tukeminen ovat välttämättömiä, jotta voidaan ehkäistä ja torjua köyhyyttä ja syrjäytymistä ja varmistaa samalla yhtäläiset mahdollisuudet kaikille. Myös yhteisötaloudella, sosiaalisella innovoinnilla ja sosiaalisilla investoinneilla on tärkeä rooli.
11. Muuttuva työelämä edellyttää sopeutumiskykyä sekä monipuolisia ja jatkuvasti muuttuvia ammatillisia koulutuksia ja osaamista. Koulutuksella on siten keskeinen asema kilpailukyvn, sopeutumiskyvyn ja työmarkkinoille ja yhteiskuntaan osallistumisen edistämisessä. On pyrittävä helpottamaan kaikkien mahdollisuuksia osallistua elinikäiseen oppimiseen sekä hankkia osaamista, jotta voidaan vastata digitalisaatiosta ja työn uusista muodoista johtuviin haasteisiin ja hyödyntää niiden tarjoamia mahdollisuuksia. Ilmastomuutos vaikuttaa työelämään. Eurooppa-neuvosto on kehottanut neuvostoa ja komissiota edistämään työtä sellaisten olosuhteiden, kannustimien ja suotuisan toimintaympäristön luomiseksi, joilla voidaan tukea siirtymää ilmastoneutraaliin unioniin Pariisin sopimuksen mukaisesti, jotka muun muassa säilyttävät Euroopan kilpailukyvn ja ovat oikeudenmukaisia ja sosiaalisesti tasapainoisia ja joissa otetaan huomioon jäsenvaltioiden kansalliset olosuhteet. Työllisyyden kannalta siirtyminen ilmastoneutraaliuteen tuo mukanaan sekä mahdollisuuksia että haasteita.

12. Haavoittuvassa asemassa olevilla ryhmillä ja syrjäytymisvaarassa olevilla ihmisillä on usein vaikeuksia työmarkkinoilla ja yhteiskunnassa, ja mahdollisesti erityistarpeita työpaikalla ja työelämässä. Näihin tarpeisiin vastaamisessa on olennaista noudattaa syrjimättömyysperiaatetta. Vammaisten henkilöiden osallisuus työmarkkinoilla ja koko yhteiskunnassa on ihmisarvoisen työn ja ihmisoikeuksien periaatteen mukaista. Lisäksi pitkäikäisyys tarjoaa mahdollisuuksia työmarkkinoille ja taloudelle ja edellyttää tukitoimia, joiden avulla kaikki ihmiset voivat osallistua aktiivisesti yhteiskuntaan ja työelämään.
13. Oikeudenmukainen palkkaus, oikeudenmukaiset ja hyvät työolot ja -ehdot, laadukkaat työpaikat, kunnioittava työympäristö ja syrjimättömyys työpaikalla antavat ihmisille yhtäläiset mahdollisuudet päästä työmarkkinoille ja pysyä niillä, ehkäisevät varhaiseläkkeelle siirtymistä ja varmistavat, että koko työvoiman osaaminen otetaan käyttöön. Sosiaalisten oikeuksien ja työelämän riittävä suojelu vahvistaa unionin sosiaalista ulottuvuutta, ja sillä on tärkeä asema torjuttaessa eriarvoisuutta ja työssäkäyvien köyhyyttä. Myös työn uusissa muodoissa olisi huolehdittava oikeudenmukaisista ja hyvistä työoloista ja -ehdoista sekä riittävästä sosiaalisesta suojelusta. Turvalliset ja terveelliset työpaikat johtavat tuottavuuden lisääntymiseen, työtyytyväisyyden paranemiseen ja työelämän pidentymiseen sekä ennaltaehkäisevät työperäisiä sairauksia, tapaturmia ja niiden aiheuttamia korkeita kustannuksia. Työmarkkinaosapuolilla on näiden politiikkojen suunnittelussa merkittävä rooli.
14. Sukupuolten tasa-arvon edistäminen, naisten työllistymismahdollisuuksien parantaminen, samapalkkaisuusperiaatteen varmistaminen, naisten ja miesten työ- ja yksityiselämän sekä hoitovelvollisuuksien yhteensovittamisen helpottaminen sekä naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäiseminen ja torjuminen ovat elintärkeitä kestävän ja osallistavan talouskasvun, sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja hyvinvoinnin kannalta. Sukupuolten välisten erojen kaventamista työllisyydessä, [...] palkkauksessa **ja eläkkeissä** sekä naisten taloudellisen voimaannuttamisen lisäämistä pidetään oikeudenmukaisemman ja osallistavamman talouden edellytyksenä.

15. Kaikille tarkoitetut hyvin suunnitellut, riittävät ja kestävät sosiaalisen suojelun järjestelmät voivat tarjota tehokkaita keinoja suojella yksilöä. Investoiminen sosiaalisen suojelun järjestelmiin tuottaa pitkällä aikavälillä arvokkaita sosiaalisia ja taloudellisia tuloksia. Sosiaalinen suojele edistää osaltaan sosioekonomista resilienssiä ja inhimillistä pääomaa. Lisäksi tällaisilla järjestelmillä voidaan saada aikaan parempia työmarkkinatuloksia tukemalla työvoiman siirtymistä kehittyville ja dynaamisille talouden aloille.
16. Koulutus ja elinikäinen oppiminen ovat keskeisiä hyvinvointipolitiikan osa-alueita. [...] **Kaikkien ulottuvilla olevalla ja laadukkaalla koulutuksella, joka on osallistavaa**, on perustavanlaatuinen merkitys yhteiskunnille ja talouksille, joiden on sopeuduttava muutokseen ja hyödynnettävä sitä. Investoiminen koulutukseen tuottaa merkittävää taloudellista ja sosiaalista hyötyä; se tukee talouden vakautta ja kasvua ja on myös keskeinen tekijä talouksiemme ja yhteiskuntiemme resilienssin ja niiden tulevan menestyksen kannalta.
17. Ihmisten hyvinvoinnin haasteita voidaan lievittää parhaiten, kun niihin vastataan varhaisessa vaiheessa ja *koko elämän ajan*[...]. Toimenpiteitä ovat muun muassa laadukas ja kohtuuhintainen **äitiyshuolto**, varhaiskasvatus, terveiden elintapojen edistäminen, mukaan lukien liikunta ja terveellinen ravinto, sekä ennaltaehkäisevät toimenpiteet ja suotuisat toimintaympäristöt. Investoiminen terveysosaamiseen on tärkeää, koska sen ansiosta ihmiset voivat tehdä terveellisiä valintoja.

18. Kestävän terveysjärjestelmän tarjoama terveyspalvelujen saatavuus kaikille, pitkäaikaishoito, terveyden edistäminen ja sairauksien ennaltaehkäisy ovat keskeisiä hyvinvointia edistäviä tekijöitä, jotka vaikuttavat myös terveyseroihin ja hyödyttävät näin osaltaan taloutta ja yhteiskuntaa. Terveysturvallisuuteen tehtävillä investoinneilla edistetään terveysuhkien tehokasta ja oikea-aikaista ennaltaehkäisyä ja havaitsemista sekä niihin reagoimista. Esimerkiksi mikrobilääkeresistenssi, rokotevastaisuus sekä ilmastonmuutoksen aiheuttamien katastrofien yleistyminen ja tautiepidemiat voivat aiheuttaa huomattavaa vahinkoa kansanterveydelle ja kansantalouksille. Rokotuskattavuuden parantaminen on kustannustehokas toimenpide monien tartuntatautien ehkäisemiseksi. Lisäämällä toimia, joilla edistetään mielenterveyttä ja mielenterveysongelmien ennaltaehkäisyä, varhaista diagnosointia, hoitoa ja stigmojen poistamista, parannettaisiin miljoonien eurooppalaisten koko eliniän mittaista elämänlaatua ja edistettäisiin syrjimättömiä työympäristöjä, parempia työoloja ja siten vahvempaa taloutta.
19. Terveysmenojen jatkuva kasvu on haaste kansantalouksille kaikissa Euroopan maissa. Sen vuoksi on ratkaisevan tärkeää puuttua sosiaalisiin, kaupallisiin, taloudellisiin ja ympäristöä koskeviin terveyden taustatekijöihin ja ei-tarttuvien tautien aiheuttamaan taakkaan ja ottaa huomioon riskitekijät, kuten keho tai epäterveellinen ruokavalio, liikunnan puute sekä alkoholin ja tupakan haitallinen käyttö. Kulutusta ja käyttäytymistä voidaan ohjata verotuksellisilla toimenpiteillä.
20. **Joidenkin** lääkinnällisten laitteiden ja lääkkeiden puute ja korkeat hinnat yhdistettyinä rinnakkaislääkkeiden ja biosimilaarien lääkkeiden käytön tehottomuuteen voivat uhata kansallisten terveysjärjestelmien kestävyyttä ja rahoitusta. On olennaisen tärkeää parantaa lääkkeiden saatavuutta ja kustannustehokkuutta, potilasturvallisuutta ja hoidon jatkuvuutta. Lisäksi on jatkettava politiikkakeskustelua kohtuuhintaisuudesta ja **toimitusvarmuudesta** [...].

21. Teknologian kehittyminen ja erityisesti digitalisaatio ja tekoäly muuttavat ihmisten hyvinvoinnin edistämisen ja terveys- ja sosiaalipalvelujen tarjoamisen tapoja. Se tuo mukanaan mahdollisuuksia lisätä palvelujen kustannustehokkuutta, tehokkuutta ja laatua sekä vähentää saatavuuteen ja lopputuloksiin liittyvää eriarvoisuutta. On parannettava ihmisten mahdollisuuksia saada käyttöönsä omat terveys- ja sosiaalitietonsa ja lisättävä tietoisuutta terveys- ja sosiaalitietojen tietosuojasta. Kansanterveyden, tutkimuksen ja innovoinnin kannalta on tärkeää hyödyntää terveys- ja sosiaalitietojen tarjoamia mahdollisuuksia noudattaen samalla kaikilta osin sovellettavia tietosuojasääntöjä ja eettisiä periaatteita.
22. Eurooppalainen ohjausjaks on jäsenvaltioiden talouspolitiikkojen koordinoinnin kehys ja tärkeä väline, jolla seurataan Eurooppa 2020 -strategian ja sosiaaliseen pilariin kuuluvien keskeisten alojen täytäntöönpanoa. Sosiaali-, työllisyys-, koulutus- ja tasa-arvopolitiikkaan, terveydenhuoltoon ja pitkäaikaishoitoon, eläkkeisiin, köyhyyteen ja sosiaaliseen syrjäytymiseen liittyvien erityisten suositusten määrä on kasvanut vähitellen, ja tällä hetkellä lähes puolet niistä koskee näitä aiheita. Hyvin suunnitellut ja kestävät sosiaali-, työllisyys-, koulutus- ja terveystaloudet sekä sukupuolten tasa-arvo ovat välttämättömiä **kestävän ja osallistavan** pitkän aikavälin talouskasvun kannalta. Eurooppalaisessa ohjausjaksossa monialainen yhteistyö sekä talouspolitiikan ja näiden politiikkojen välinen asianmukainen tasapaino ovat näin ollen keskeisessä asemassa.
23. Rakenneuudistukset ovat jäsenvaltioiden vastuulla. Unionin rakennerahastoista voidaan tukea jäsenvaltioiden hyvinvointipolitiikkojen kestävästä kehittämisestä edelleen. Näillä varoilla voidaan tukea talous- ja työllisyyspolitiikan yhdennetyissä suuntaviivoissa ja eurooppalaisen ohjausjakson maakohtaisissa suosituksissa määritettyjä jäsenvaltioiden toimia.

24. Näistä syistä on erittäin tärkeää, että unioni laatii vuoden 2020 jälkeistä aikaa koskevan uuden pitkän aikavälin strategian, jolla varmistetaan, että unionista tulee maailman kilpailukykyisin ja sosiaalisesti osallistavin vähähiilinen talous hyvinvointitalouden periaatteen mukaisesti. On tärkeää, että unioni osoittaa maailmanlaajuisia johtajuutta ja hyväksyy kunnianhimoisen ja tasapainoisen uuden horisontaalisen strategian sosiaalisen pilarin ja YK:n Agenda 2030:n yhteydessä annettujen sitoumusten mukaisesti.

Euroopan unionin neuvosto KEHOTTAJ jäsenvaltioita

25. KEHITTÄMÄÄN monialaisen arvioinnin hyvinvointivaikutuksista, jotta voidaan vahvistaa tietoon perustuvaa politiikkaa ja päätöksentekoa.
26. HARKITSEMAAN hyvinvointiin liittyvien indikaattoreiden käyttämistä kansallisten talousarvioprosessien ja tietoon perustuvan päätöksenteon seuraamiseksi ja niistä raportoimiseksi. Kaikkien näiden indikaattorien olisi oltava jaoteltuja sukupuolen mukaan.
27. LISÄÄMÄÄN työmarkkinaosallistumista aktiivisen osallisuuden periaatteen mukaisesti kohdentamalla erityiset tukitoimenpiteet tehokkaammin sellaisille henkilöille, jotka ovat syrjäytyneet tai vaarassa syrjäytyä työmarkkinoilta.
28. VARMISTAMAAN kansalliset olosuhteet huomioon ottaen, että kaikilla on mahdollisuus saada riittävää sosiaalista suojelua ja korkealaatuisia, kohtuuhintaisia ja kestäviä palveluja.
29. OHJAAMAAN monialaiset toimensa hyvinvointihaasteiden torjumiseen varhaisessa vaiheessa ja koko yksilön elämän ajan ottaen huomioon erityisesti terveyden edistämisen ja ennaltaehkäisevien toimenpiteiden tuomat hyödyt.
30. EDISTÄMÄÄN kattavia elinikäisen oppimisen politiikkoja sekä koko elämän mittaista osaamisen kehittämistä.

31. TUKEMAAN rakenteellisia uudistuksia, jotka edistävät sosiaalista osallisuutta, kansalaisten osallistumista ja sosioekonomista resilienssiä.
32. VAHVISTAMAAN monialaista näkökulmaa poliittisissa kannoissa, joita eurooppalaista ohjausjaksoa käsittelevissä neuvoston eri valmisteluelimissä esitetään, jotta voidaan varmistaa tasapainoinen horisontaalinen analyysi hyvinvointitalouden periaatteen mukaisesti.

KEHOTTAJAA jäsenvaltioita ja Euroopan komissiota niiden toimivallan mukaisesti sekä kansalliset olosuhteet ja työmarkkinaosapuolten rooli ja riippumattomuus huomioon ottaen

33. SISÄLLYTTÄMÄÄN hyvinvointitalouden näkökulman horisontaalisesti kansallisiin ja unionin politiikkoihin ja asettamaan ihmiset ja heidän hyvinvointinsa politiikan suunnittelun keskiöön.
34. PANEMAAN TÄYTÄNTÖÖN näyttöön perustuvia ja tehokkaita politiikkatoimia kansallisella ja unionin tasolla yhteisiin hyvinvointihaasteisiin vastaamiseksi.
35. JATKAMAAN pyrkimyksiä köyhyyden poistamiseksi ja torjumaan erityisesti lapsiköyhyyttä ja köyhyyden ylisukupolvisuutta esimerkiksi kartoittamalla uusia toimenpiteitä.
36. JATKAMAAN asunnottomuuden tunnistamiseen ja torjumiseen liittyvien toimenpiteiden suunnittelua ja toteutusta ja EDISTÄMÄÄN kaikkien mahdollisuuksia saada kohtuuhintaisia asuntoja.
37. EDISTÄMÄÄN monialaista yhteistyötä ja vahvistamaan edelleen työllisyys-, sosiaali-, terveys- ja koulutuspolitiikan roolia eurooppalaisessa ohjausjaksossa.
38. LAATIMAAN eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa horisontaalisia analyyseja, jotta voidaan tukea laajojen, pitkän aikavälin politiikkanäkymien kehittämistä ja antaa tasapainoisia toimintasuosituksia.

39. KEHITTÄMÄÄN EDELLEEN tarkkoja määrällisten ja laadullisten tietojen keruumenetelmiä ja tilastollisia menetelmiä, joilla ihmisten hyvinvointia voidaan mitata ja seurata säännöllisesti, jotta politiikan- ja päätöksenteko voisi eurooppalaiseen ohjausjaksoon liittyvien talouspolitiikan indikaattoreiden lisäksi perustua kattavaan analyysiin.
40. **EDISTÄMÄÄN** sosiaalisen pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa tärkeänä askeleena kohti hyvinvointitalouden toteuttamista.
41. **VARMISTAMAAN**, että digitalisaation hyödyt ihmisten hyvinvoinnille saadaan käyttöön esimerkiksi siten, että joudutetaan terveyden edistämiseen, terveydenhuoltoon ja sosiaalipolitiikkoihin liittyvien innovatiivisten, sisäänrakennetusti turvallisten digitaalisten ratkaisujen kehittämistä tehostamalla tarvittaessa nykyisiä aloitteita, jotka koskevat terveys- ja sosiaalisen suojelun tietojen yhteentoimivaa, rajat ylittävää vaihtoa, ja ottamalla käyttöön innovatiivista tietoteknologiaa, myös tekoälyä, noudattaen samalla tietosuojasääntöjä, tietoturvaa ja asiaan liittyviä eettisiä periaatteita, sekä **EDISTÄMÄÄN** digitaalista osallisuutta.
42. **ENNAKOIMAAN** väestörakenteen muutoksista ja erityisesti väestön ikääntymisestä ja eliniän pitenemisestä johtuvien muutosten vaikutuksia ja **TUKEMAAN** kaikilla politiikan aloilla terveenä ja aktiivisena ikääntymistä.
43. **PANEMAAN TÄYTÄNTÖÖN** konkreettisia ja tehokkaita toimenpiteitä, joilla kavennetaan sukupuolten välisiä eroja työllisyydessä ja palkoissa sukupuolten palkkaeron kaventamista koskevan EU:n nykyisen toimintasuunnitelman lisäksi **ja OTTAMAAN HUOMIOON niiden vaikutuksen sukupuolten väliseen eläke-eroon.**
44. **EDISTÄMÄÄN** kaikkien ulottuvilla olevaa, kohtuuhintaista ja laadukasta varhaiskasvatusta Eurooppa-neuvoston Barcelonassa vuonna 2002 asettamien tavoitteiden ja laadukkaista varhaiskasvatusjärjestelmistä vuonna 2019 annetun neuvoston suosituksen mukaisesti.
45. **VAHVISTAMAAN** yhteisötalouden, yhteiskunnallisen yrittäjyyden ja sosiaalisen innovoinnin merkitystä keinoina edistää sosiaalista osallisuutta, luoda laadukkaita työpaikkoja **ja varmistaa pääsy niihin sekä edistää sosiaalisia investointeja.**

46. TEKEMÄÄN tiivistä yhteistyötä Euroopan ja kansallisen tason työmarkkinaosapuolten ja kansalaisyhteiskunnan kanssa, jotta hyvinvointitaloutta voidaan edistää tuloksellisen sosiaalisen ja kansalaisvuoropuhelun avulla.

PYYTÄÄ Euroopan komissiota

47. EHDOTTAMAAN älykästä, kestävää ja osallistavaa kasvua koskevan Eurooppa 2020 -strategian päättymisen jälkeen uutta unionin pitkän aikavälin kasvustrategiaa, jolla pyritään varmistamaan, että unionista tulee maailman kilpailukykyisin ja sosiaalisesti osallistavin vähähiilinen talous.
48. ANTAMAAN hyvinvointitaloutta koskevan tiedonannon, jossa painotetaan hyvinvointipolitiikan ja talouskasvun vastavuoroista suhdetta, tasapainoista ja monialaista yhteistyötä eri politiikanalojen kesken, tietoperusteisuutta sekä ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä ja varhaisvaiheen toimia, sosiaalisen pilarin ja YK:n Agenda 2030 -toimintaohjelman täytäntöönpanon tueksi.
49. TEHOSTAMAAN lainsäädäntöaloitteiden ja merkittävien poliittisten aloitteiden hyvinvointivaikutusten arviointia, myös talouspolitiikan kannalta.
50. TARKISTAMAAN työterveyttä ja -turvallisuutta koskevan EU:n strategiakehyksen ottaen huomioon muuttuvan työelämän.
51. HYVÄKSYMÄÄN erillisen sukupuolten tasa-arvoa koskevan eurooppalaisen strategian ja VAHVISTAMAAN sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista ja sukupuolitietoista budjetointia sekä niiden tehokasta täytäntöönpanoa kaikilla politiikan aloilla.
52. EDISTÄMÄÄN koulutusalan eurooppalaista yhteistyötä tavoitteena tehdä Euroopasta maailman johtava oppimisyhteiskunta tukemalla sellaista kulttuuria, joka kannustaa, voimaannuttaa ja motivoi ihmisiä ja yhteiskuntia oppimaan kaikilla koulutustasoilla, kaikenlaisissa koulutuksissa ja kaikissa elämänvaiheissa.

53. LAATIMAAN uusia vammaispolitiikan aloitteita nykyisen Euroopan vammaisstrategian 2010–2020 jälkeiselle ajalle.
54. UUDISTAMAAN sitoumuksensa edistää romanien osallisuutta laatimalla uusia poliittisia aloitteita, mukaan lukien vuoden 2020 jälkeisen eurooppalaisen puitestrategian hyväksyminen.
55. TUKEMAAN jäsenvaltioita sen toimivaltaan kuuluvilla asianmukaisilla toimilla niiden pyrkimyksissä parantaa terveystalouden kestävyttä ja saatavuutta, mukaan lukien lääkkeiden ja lääkinnällisten laitteiden saatavuus.
56. EHDOTTAMAAN unionin mielenterveysstrategiaa ottaen huomioon eri politiikkojen eri aloille ulottuvat vaikutukset mielenterveyteen.
57. EHDOTTAMAAN syöväntorjunnan eurooppalaista toimintasuunnitelmaa, jolla [...] tuetaan jäsenvaltioita niiden pyrkimyksissä **muun muassa** ehkäistä syöpää, edistää varhaista diagnosointia ja hoitoa sekä kohentaa potilaiden ja syövästä selvinneiden elämänlaatua.

PYYTÄÄ työllisyyskomiteaa ja sosiaalisen suojelun komiteaa

58. OTTAMAAN hyvinvointitalouden näkökulman HUOMIOON, kun ne käsittelevät niiden toimivaltaan kuuluvia politiikan aloja.
59. JATKAMAAN tiivistä yhteistyötä keskenään ja talouspoliittisen komitean sekä muiden sellaisten neuvoston valmisteluelinten kanssa, joilla on toimivaltaa erityisesti terveydenhuollon ja koulutuksen alalla, jotta voidaan varmistaa tasapainoinen horisontaalinen analyysi.
60. JATKAMAAN pyrkimyksiä parantaa ja kehittää yhteistyössä EU:n toimielinten kanssa luotettavia ja kansainvälisesti vertailukelpoisia indikaattoreita, joilla voidaan mitata ja seurata ihmisten hyvinvointia unionissa, ottaen huomioon maakohtaiset tilanteet ja muiden keskeisten kansainvälisten toimijoiden tekemän työn.